

PREDLOG NACIONALNOG AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE
INICIJATIVE PARTNERSTVO ZA OTVORENU UPRAVU
U CRNOJ GORI 2018-2020

Novembar 2018

SADRŽAJ

I UVOD.....	3
II POSTIGNUTI REZULTATI U OKVIRU PRINCIPA OTVORENE UPRAVE.....	4
III PROCES PRIPREME NACIONALNOG AKCIONOG PLANA.....	7
IV OBAVEZE.....	9
POBOLJŠANJE JAVNIH USLUGA.....	10
1. Nacionalni identifikacioni dokument (NID).....	10
UČEŠĆE GRAĐANA.....	14
2. E-demokratija.....	14
PRISTUP INFORMACIJAMA- OTVORENOST ORGANA DRŽAVNE UPRAVE.....	20
3. Proaktivna objava informacija.....	20
EFIKASNIJE UPRAVLJANJE JAVNIM RESURSIMA.....	27
4. 4. Efikasnija naplata administrativnih taksi.....	27
5. Elektronsko preuzimanje rješenja o plaćanju poreza na nepokretnosti – Pilot projekat.....	31
POVEĆANJE JAVNOG INTEGRITETA.....	34
6. Unapređenje antikorupcijskih politika.....	34
V MONITORING IMPLEMENTACIJE NACIONALNOG AKCIONOG PLANA.....	38

Otvorena uprava

“Kultura upravljanja zasnovana na inovativnim i održivim javnim politikama i praksama inspirisanim principima transparentnosti, odgovornosti i participacije koji podstiču demokratiju i inkluzivni rast”

OECD

Principi promovisani u okviru inicijative *Partnerstva za otvorenu upravu* (POU) i njihovo kontinuirano usaglašavanje sa potrebama društva na operativnom nivou, ohrabruju vlade i druge institucije država članica, ali i organizacije civilnog društva i građane u traženju odgovora na nove izazove u različitim oblastima društvenog života.

Usaglašenost sa principima sadržanim u Međunarodnoj deklaraciji o ljudskim pravima, UN Konvenciji protiv korupcije, i drugim važećim međunarodnim instrumentima u vezi sa ljudskim pravima i dobrim upravljanjem, dodatno i pozitivno utiču na obaveze institucija sistema da budu više transparentne, odgovorne i efikasne.

Vlada Crne Gore je u potpunosti posvećena primjeni i promociji najvećih standarda profesionalnog integriteta u javnoj upravi. Ministarstvo javne uprave kao koordinator cjelokupne reforme javne uprave u Crnoj Gori, praktičnim i vrijednosno orijentisanim politikama, usmjerenim na dobrobit građana i povećanje njihovog učešća u ciklusu kreiranja javnih politika, putem koordiniranja obavezama Crne Gore u okviru POU inicijative, dodatno ulaže napore da konkretnim mjerama i dosežnim ciljevima pomenutu posvećenost učini vidljivom na nacionalnom i lokalnom nivou.

Učešće u POU inicijativi u narednom periodu, usmjerava se na pet ključnih obaveza, i to:

- 1. poboljšanje javnih usluga**
- 2. učešće građana**
- 3. povećanje javnog integriteta**
- 4. efikasnije upravljanje javnim resursima**
- 5. pristup informacijama.**

II POSTIGNUTI REZULTATI U OKVIRU PRINCIPA OTVORENE UPRAVE

Crna Gora se **Partnerstvu za otvorenu upravu** pridružila 13. februara 2012. godine, kada je formiran prvi Operativni tim i izrađen prvi Akcioni plan. Na samitu Partnerstva u Brazilu 2012. godine, Crna Gora je pohvaljena za aktivnosti koje je sprovela u okviru svog Nacionalnog akcionog plana (NAP), u cilju bolje komunikacije Vlade sa građanima i borbe protiv korupcije.

U izvještajima Evropske komisije o napretku Crne Gore iz 2013. i 2014. godine, pohvaljen je napredak Vlade u oblasti direktne komunikacije sa građanima i učešća građana u javnim politikama, usljed servisa Vlade koji su razvijeni u okviru POU procesa (*prijava zloupotreba službenih vozila, uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije, servis e-peticije*). Crna Gora je 2014. godine, za kampanju učešća građana u borbi protiv sive ekonomije „*Budi odgovoran*“, koja je razvijena u okviru akcionog plana za POU osvojila zlatnu nagradu (drugo mjesto) u konkurenciji najboljih projekata iz 33 zemlje svijeta koji afirmišu uključivanje građana u javne politike.

U prethodnom periodu, Vlada Crne Gore je realizovala i niz aktivnosti koje su imale za cilj poboljšanje cjelokupnog ambijenta na poljima unapređenja poslovnog okruženja i stvaranja povoljne poslovne klime, povećanja pravne sigurnosti, transparentnosti i otvorenosti kroz veće učešće javnosti, modernizacije, ubrzanja i debirokratizacije procesa i procedura, unapređenja kvaliteta pružanja usluga građanima.

Proces reforme javne uprave u Crnoj Gori počinje 2011. godine donošenjem **Strategije za reformu javne uprave do 2016. godine**, sa ciljem kreiranja efikasne, profesionalne i servisno orjentisane javne uprave u funkciji građana i drugih društvenih i privrednih subjekata. Potvrđujući spremnost za nastavak sprovođenja reforme, Vlada Crne Gore je donijela **Strategiju reforme javne uprave 2016-2020**, obuhvatajući cjelokupan sistem javne uprave, a kojom garantuje ulaganje dodatnih napora za poboljšanje javne uprave na svim nivoima.

Učešće javnosti

Vlada Crne Gore je u prethodnom periodu značajno unaprijedila stepen otvorenosti ka javnosti, posebno imajući u vidu da se proces reforme javne uprave sprovodi u saradnji sa civilnim društvom. Izmijenjen je i dopunjen **Zakon o nevladinim organizacijama** koji je definisao nov model finansiranja projekata i programa nevladinih organizacija iz državnog budžeta u oblastima od javnog interesa.

Učešće javnosti u kreiranju i primjeni javnih politika je obezbijeđeno donošenjem nove **Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija**, kojom se utvrđuju kriterijumi i postupak izbora predstavnika nevladinih organizacija u radne grupe i druga radna tijela koje

obrazuju organi državne uprave i postupak sprovođenja javne rasprave u procesu pripreme zakona. **Strategija unapređenja podsticajnog okruženja za djelovanje nevladinih organizacija 2018-2020**, donesena je sa ciljem daljeg unapređenja pravnog i institucionalnog okvira za djelovanje NVO i jačanje saradnje u procesu kreiranja i primjene javnih politika, uvažavajući njihove različite, ali komplementarne uloge i odgovornosti u ovom procesu.

Istraživanja u okviru projekta „**Balkan barometar 2018**“ pokazuju visok procenat učešća građana u kontaktu sa institucijama javne uprave, po čemu Crna Gora prednjači u odnosu na zemlje regiona. Takođe, istraživanje pokazuje umjereno zadovoljstvo građana vremenom potrebnim za dobijanje informacija/usluga. **Istraživanja NVO Institut Alternativa**, ukazuju da je u proteklom dvogodišnjem periodu povjerenje u javnu upravu na sličnom nivou i do 50% građana ima veliko i srednje povjerenje i u državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Pružanje usluga

Oblast pružanja upravnih usluga, kroz dalje unapređenje vođenja upravnog postupka i blagovremenog pružanja usluga, funkcionisanja elektronske uprave i elektronskih servisa, između ostalog su oblasti na kojima se temeljila reforma javne uprave u prethodnom periodu. Sistem elektronske uprave se kontinuirano nadograđuje, pa u ovom trenutku imamo **545 usluga, od kojih su 173 elektronske (nivo 3) u nadležnosti 51 institucije**.

Stvoreni su preduslovi za pojednostavljivanje i unapređenje sprovođenja upravnog postupka i blagovremenog pružanja usluga početkom primjene reformskog **Zakona o upravnom postupku** od 1. jula 2017. godine, kojim su jasno uspostavljeni principi i pravila upravnog postupka, koji sada pruža **veći obim prava strankama, uz značajno skraćenje procedura, sa jasno naznačenim rokovima**.

Otvoreni podaci

Donošenjem **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama** stvoreni su uslovi za ponovnu upotrebu informacija, pa je tako organ vlasti dužan da informacije za ponovnu upotrebu objavljuje na način koji omogućava lako pretraživanje u otvorenom i mašinski čitljivom formatu, na portalu www.data.gov.me.

Portal otvorenih podataka uspostavljen je u cilju efikasnijeg ostvarivanja prava na slobodan pristup informacijama, i doprinijeće korišćenju podataka u komercijalne i nekomercijalne svrhe putem zajedničkog kataloga metapodataka, a poslužiće za utemeljenje standarda u upravljanju javnim podacima.

Fiskalna transparentnost

Odgovorno upravljanje fiskalnom politikom bilo je i ostaje strateško opredeljenje Crne Gore.

Program reformi upravljanja javnim finansijama donesen je 2015. godine a definiše ključne reformske planove za naredni period u ovoj oblasti, i istovremeno predstavlja odgovor na zahtjeve koji se odnose na unapređenje upravljanja javnim finansijama, kao jedne od ključnih oblasti daljeg unapređenja javne uprave. Program je inoviran u junu 2018. godine. U cilju unapređenja sistema upravljanja javnim finansijama, a iz potrebe usaglašavanja propisa sa pravnom tekovinom EU, donijet je ***Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti*** kojim su uvedena numerička fiskalna pravila i srednjoročni budžetski okvir.

Integritet vlasti

Crna Gora sprovođenjem principa integriteta na svim nivoima, podržava i jača postupanje koje uživa puno povjerenje građana, civilnog društva i demokratske javnosti u pravnu državu, njene institucije i zaposlene.

Shodno ***Zakonu o sprječavanju korupcije*** organi vlasti su u obavezi da godišnje donose plan integriteta kao interni antikorupcijski dokument koji obuhvata skup mjera za otklanjanje i sprečavanje mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog i neetičkog ponašanja. Zajedničkim pristupom i upravljanjem znanjem, razmjenom iskustava i dobre prakse, organi vlasti planom integriteta razvijaju procedure putem kojih jačaju kapacitete, efikasnost i otpornost na mogućnost nastanka i razvoja korupcije, drugih nezakonitih ili neetičkih ponašanja.

Vlada Crne Gore se u 2014. godini, u cilju povećanja efikasnosti i postizanja mjerljivih rezultata antikorupcijskih tijela, opredijelila za centralizovani preventivni antikorupcijski institucionalni okvir u pravcu osnivanja novog, jedinstvenog, efikasnog i djelotvornog preventivnog antikorupcijskog organa, zasnovanog na zakonu. Tako je Agencija za sprječavanje korupcije osnovana 1. januara 2016. godine kao samostalna i nezavisna državna institucija čiji rad uređuju tri zakona: ***Zakon o sprječavanju korupcije*** (Službeni list Crne Gore, br. 53/14 i 42/17), ***Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja*** (Službeni list Crne Gore, br. 92/17) i ***Zakon o lobiranju*** (Službeni list Crne Gore, br. 52/2014).

Priprema Akcionog plana počela je 2014. godine, ali je intenzivirana u junu 2018. godine, kada je Vlada zadužila Ministarstvo javne uprave da do kraja godine donese NAP, kao i tabelarni prikaz svih aktivnosti koje će prethoditi usvajanju akcionog plana. Plan aktivnosti koji je dostavljen Jedinici OGP, predviđao je niz podaktivnosti u vezi sa formiranjem Operativnog tima, procesom izrade i donošenja NAP-a, koje su realizovane u predviđenim rokovima.

Operativnu i vodeću ulogu u izradi dokumenta imao je Operativni tim Partnerstva za otvorenu upravu, formiran na osnovu Vladine ***Odluke o obrazovanju i sastavu Operativnog tima Partnerstva za otvorenu upravu*** (Službeni list Crne Gore, br. 41/18). Operativni tim čine predstavnici Vlade na nivou visoko rukovodnog kadra i savjetnika predsjednika Vlade i potpredsjednika Vlade, kao i pet predstavnika NVO sektora koji su izabrani na osnovu Javnog poziva za pet područja djelovanja: poboljšanje javnih usluga, povećanje javnog integriteta, efikasnije upravljanje javnim resursima, uspostavljanje sigurnijih zajednica i povećanje odgovornosti kompanija. Predstavnici UNDP u Crnoj Gori pružili su ekspertsku podršku izradi NAP-a.

Proces konsultacija sa civilnim društvom u izradi NAP-a sproveden je u skladu sa standardima koje je propisao Sekretarijat OGP-a u odnosu na **dijeljenje relevantnih informacija sa zainteresovanim subjektima, kreiranje prostora za dijalog i saradnju za izradu NAP-a i osiguranjem zajedničkog vlasništva nad dokumentom kroz zajedničko odlučivanje o preuzimanju prethodno usaglašenih obaveza.**

U skladu sa ***Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija*** (Službeni list Crne Gore, br. 41/2018), a na osnovu Javnog poziva koje je objavilo Ministarstvo javne uprave, sprovedena je javna rasprava o NAP-a u trajanju od 20 dana. Prijedlozi, primjedbe i sugestije dostavljani su u elektronskoj formi na propisanom obrascu. Fokus rasprave bio je na komentarisanju prepoznatih obaveza i procjeni njihove praktično-političke sprovodivosti u skladu sa potrebama ciljnih grupa.

Imajući u vidu značaj unaprjeđenja prakse u oblasti *poboljšanja javnih usluga i učešća građana*, te cijeneći da je potrebno dodatno sa ciljnim grupama razgovarati o potrebama koje su predviđene rješenjima i očekivanim rezultatima u kontekstu navedenih mjera, Ministarstvo je u saradnji sa UNDP, organizovalo **konsultativni sastanak**, sa posebnim osvrtom na aktivnosti izrade *Nacionalnog identifikacionog dokumenta i E-demokratiju*.

Članovi Operativnog tima sa predstavnicima institucija koje su prepoznate kao nosioci obaveza u okviru plana, predstavnicima nevladinog i privrednog sektora, rukovodiocima u IT kompanijama, kao i ostalim zainteresovanim stranama, diskutovali su o pojedinostima korišćenja informacionih tehnologija u procesu uspostavljanja sistema za upravljanje elektronskim identitetom, ali i načinima za jačanje e-demokratije.

Na sastanku je zaključeno da će aktivnosti u okviru navedenih oblasti, doprinijeti većem kvalitetu pružanja usluga građanima, podstaći razvoj elektronske uprave i digitalnog društva i dodatno ohrabriti učešće građana u društvenom procesu i donošenju odluka bitnih za njihov život i održivost zajednice.

S obzirom da dokument nije sam po sebi cilj, već njegova kvalitetna implementacija, prilikom izrade u kontinuitetu su korištene prilike za dodatne konsultacije sa građanima i zainteresovanim javnostima.

Na portalu e-Uprave objavljen je **upitnik za građane „Predloži za otvorenu upravu!”** https://www.euprava.me/usluge/detalji_usluge?generatedServiceId=859, kao dodatni prostor za predlaganje ideja i konkretnih aktivnosti za unaprjeđenje transparentnosti u javnoj upravi i kvaliteta javnih usluga.

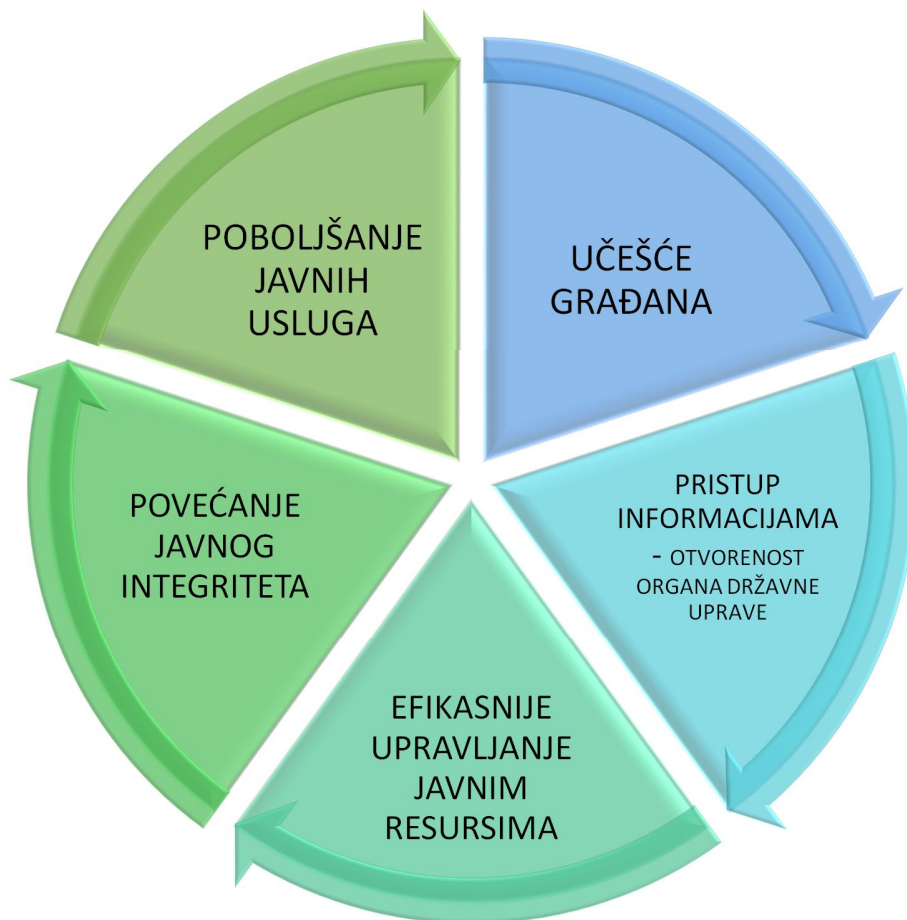
Izveštaj o javnoj raspravi sadrži detaljan prikaz pristiglih komentara i sugestija, te obrazloženja za (ne)prihvatanje istih i dostupan je na podportalu Ministarstva javne uprave i portalu Partnerstva za otvorenu upravu www.otvorenauprava.me. Portal je kreiran u novembru 2018. godine uz podršku UNDP u Crnoj Gori.

Pored objave Izveštaja, objavljen je i ***Pregled predloga članova-ica Operativnog tima o obavezama i aktivnostima za dvogodišnji NAP.***

Prilikom izrade NAP-a, Operativni tim je održao tri sjednice radi razmatranja, usaglašavanja i nadgledanja procesa razvoja dokumenta. Nakon svake sjednice objavljujvana su saopštenja na sajtu Ministarstva javne uprave, a svi zapisnici su bili dostupni javnosti.

IV OBAVEZE

POBOLJŠANJE JAVNIH USLUGA

1. Nacionalni identifikacioni dokument (NID)

Datum početka i završetka obaveze: **januar 2019 - avgust 2020**

Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo finansija Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama
Opis obaveze	
Problem kojim se obaveza bavi	<p>Implementacija projekta Nacionalni identifikacioni dokument za građane u Crnoj Gori, treba da omogući lakši pristup elektronskim uslugama javne uprave za građane i privredu, kao i svih drugih elektronskih usluga koje se pružaju u Crnoj Gori, poštujući postulate informacione bezbjednosti i zaštite podataka o ličnosti, kao i podizanje povjerenja u rad organa javne uprave.</p> <p>Opšti cilj realizacije ove obaveze je postepeno obezbjeđivanje jednostavnog, efikasnog i bezbjednog sistema za provjeru fizičkog i digitalnog identiteta, odnosno podsticaj razvoju elektronske uprave i digitalnog društva.</p>
Obaveza	Osnovni preduslov u procesu uspostavljanja Nacionalnog identifikacionog dokumenta je donošenje Nacionalne šeme identiteta, kao i usvajanje pravnog okvira kojim bi se regulisao <i>identifikacioni broj građanina</i> , a koji se u perspektivi može koristiti kao identifikator i koji mora obezbijediti garanciju zaštite ličnih podataka ujedno obezbjeđujući transparentnost u razmjeni informacija od javnog značaja.

<p>Kako će obaveza doprinijeti rješavanju problema</p>	<p>Glavne prednosti uspostavljanja nacionalne šeme identiteta jesu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obezbjeđivanje i pravno normiranje digitalnog identiteta, najprije olakšavanje ostvarivanja određenih prava i odgovarajućih dužnosti; • pristup javnim službama i zaštita prava pojedinaca (pristup osnovnim socijalnim uslugama kao što su npr. obrazovanje, zdravstvena zaštita i socijalna davanja i dr.) korišćenjem digitalnog identiteta; • obezbjeđenje odgovarajuće upotrebe osjetljivih informacija i kontrole pojedinaca nad njihovim ličnim podacima i njihovom upotrebom.
<p>Zašto je obaveza relevantna u odnosu na OGP vrijednosti?</p>	<p>Obaveza podstiče transparentnost rada javne uprave, pojednostavljuje pristup elektronskim uslugama, kao i što i povezuje usluge koje pružaju različiti organi državne uprave i lokalne samouprave. Resorna tijela su visoko odgovorna za funkcionisanje i bezbjednost ovakvog sistema, te sprečavanje prijetnji koje se direktno odnose na državne i privatne funkcije koje se oslanjaju na šemu identifikacije. NID odgovara na potrebe građana predstavljene kroz različite forme učešća zainteresovanih subjekata u oblikovanju politika Vlade u različitim oblastima, zalažući se za racionalno i efikasno pružanje javnih usluga sa punom usredsređenošću na građane. Obaveza odgovara otvorenim standardima za bolji pristup javnim uslugama, kao i podacima koji se vode u organima javne uprave. Takođe, postojanje NID-a će pospješiti interoperabilnost između registara organa javne uprave, razvojem pristupačnih i sigurnih internetskih prostora kao platformi za pružanje usluga.</p>
<p>Dodatne informacije</p>	<p>Kompatibilnost sa ciljevima održivog razvoja Reference za Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije'</p> <p>16.9 - Do 2030. godine obezbijediti pravni identitet za sve, uključujući i registraciju rođenih; 16.10 - Osigurati javni pristup informacijama i zaštititi osnovne slobode, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima;</p> <p>Uvođenje elektronskih identifikacionih kartica predstavlja trend sa sve većim brojem EU zemalja koje uvode ili su odlučile da uvedu multifunkcionalne ID kartice. Napori da se uvedu nove ID kartice olakšavaju</p>

	pravni i politički razvoj EU koji imaju za cilj da poboljšaju upotrebu elektronskih usluga u EU.		
BUDŽET	500 000 € (MJU)		
Aktivnosti sa povjerljivim rezultatom i datumom realizacije		Datum početka:	Datum završetka:
1.1.	Nabavka sistema za uspostavljanje NID-a (MUP i MJU) – 200 000 € -Formiran Radni tim za koordinaciju uspostavljanja NID-a u Crnoj Gori -Pokrenuta tenderska procedura za nabavku novih ličnih dokumenata koji su u skladu sa predlogom uredbe Evropskog parlamenta i savjeta o jačanju sigurnosti identifikacionih dokumenata	Novembar 2018	Decembar 2019
1.2.	Izrada konceptualne arhitekture i dizajna Nacionalne šeme identiteta koji se oslanja na jedinstveni NID (MJU) – 100 000 € -izrađena konceptualna arhitektura i dizajn Nacionalne šeme identiteta koji se oslanja na jedinstveni NID	Novembar 2018	Decembar 2019
1.3.	Održavanje ekspertskih panela za savjetovanje organa i građana o pitanjima benefita od integracije i dijeljenja podataka, kao i pitanjima kako organi koriste podatke koje prikupljaju i kako sprovode zaštitu ličnih podataka (MJU u saradnji sa MUP-om i Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama) - Održana tri panela - Najmanje 30 učesnika po panelu - Objavljeni izvještaji o održanim panelima na podportalu MJU - Press clipping materijali	Februar 2019	Avgust 2020

<p>1.4. Izrada i izdavanje jedinstvenog multifunkcijskog elektronskog ID građanima (MJU) – 200 000 €</p> <p>-Završena tenderska procedura za nabavku novih ličnih dokumenata koji su u skladu sa predlogom uredbe Evropskog parlamenta i savjeta o jačanju sigurnosti identifikacionih dokumenata</p>	<p>Decembar 2019</p>	<p>Avgust 2020</p>
<p>Informacije o aktivnostima</p>		
<p>Ime odgovorne osobe iz institucije koja je nosilac aktivnosti</p>	<p>Bojana Bajić, Ministarstvo javne uprave</p>	
<p>Zvanje, Sektor</p>	<p>Direktorat za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost</p>	
<p>Elektronska pošta i telefon</p>	<p>bojana.bajic@mju.gov.me</p>	
<p>Ostali učesnici</p>	<p>Uprava</p>	
	<p>Organizacije civilnog sektora, privatni sektor, radne grupe</p>	

UČEŠĆE GRAĐANA

2. E-demokratija	
Datum početka i završetka obaveze: januar 2019 - decembar 2019	
Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave Generalni sekretarijat Vlade Zajednica opština Jedinice lokalne samouprave Poreska uprava Nevladine organizacije
Opis obaveze	
Problem kojim se obaveza bavi	<p>Nedovoljna efikasnost u primjeni zakonodavnog okvira u oblasti kreiranja javnih politika smanjuje kvalitet javnih konsultacija, kao važnog dijela tog procesa, a time i motivisanost građana za učešće. Izvještavanje o konsultacijama pokazalo se posebno izazovnim u odnosu na pravovremeno pružanje povratne informacije učesnicima konsultacija, što je uticalo na stvaranje percepcije o procesu kao zatvorenom i jednostranom.</p> <p>U prezentacionom i funkcionalnom smislu, internet portali jedinica lokalne samouprave trebalo bi da sadrže skup informacija/podataka i usluga u skladu sa minumom standarda koje bi trebalo objediniti u posebne Smjernice za izradu tehničkih specifikacija odnosnih portala.</p> <p>Nedostatak podataka o zadovoljstvu korisnika uslugama dobijenim u javnim službama, utiče na uspješno sprovođenje reforme javnih službi i može negativno uticati na povjerenje građana u javnu upravu i jednostranost u evaluaciji rada istih.</p> <p>Da li su i u kom iznosu uplaćeni doprinosi za obavezno socijalno osiguranje (doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko</p>

	<p>osiguranje, doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje i doprinos za osiguranje od nezaposlenosti) predmet je prava i obaveza zaposlenih i poslodavaca u skladu sa Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje. („Službeni list Crne Gore", br. 13/07, 79/08, 86/09, 78/10, 14/12, 62/13, 08/15, 22/17). Građanima je potreban pristupačan i brz način provjere ovih podataka, bez administrativnih prepreka i potrebe odlaska u institucije.</p>
<p>Obaveza</p>	<p>Obaveza podrazumijeva otvaranje novih online prostora za konsultacije s javnošću tokom procesa izrade politika- pojednostavljenu i bržu komunikaciju javne uprave sa poslovnim udruženjima, organizacijama civilnog društva, akademskom zajednicom i širom javnosti. Očekuje se da će građani i institucije servise E-participacija i E-peticije, koristiti u većoj mjeri za razmjenu informacija, ideja i predloga u procesu kreiranja i izmjena javnih politika, kao i u podnošenju inicijativa na lokalnom i centralnom nivou.</p> <p>Standardizacija internet portala čini kvalitetnijim komunikacione procese, stvara referentan online informacioni i uslužni prostor na lokalnom nivou, u cilju postizanja potrebnog nivoa uređenosti u datom kontekstu.</p> <p>Mjerenje zadovoljstva upravnim uslugama podrazumijeva procjenu odnosa očekivanja, kvaliteta i efekta pružanja usluga u skladu sa različitim aspektima korisničkog iskustva, kako bi javne institucije dobile pravovremene povratne informacije ispitujući stavove građana o efikasnosti službi, ljubaznosti zaposlenih, upotrebljivosti dobijenih informacija i dr.</p> <p>Online usluga i mobilna aplikacija „Uplaćuje li Vaš poslodavac doprinose” omogućiće pravovremenu informisanost i reakciju zaposlenih u pravcu zaštite svojih prava iz oblasti rada, uvidom u podatke o uplatama obaveznih doprinosa, datumima prijave/odjave, ažiriranja ostalih podataka i preliminarne kontrole M4 obrasca, bez odlaska na šalter.</p>
<p>Kako će obaveza dorinijeti rješavanju problema</p>	<p>Jačanje e-demokratije podrazumijeva dodatno ohrabrivanje učešća građana u nekom društvenom procesu, donošenju odluka bitnih za njihov život i održivost zajednice.</p> <p>E-participacija omogućava transparentniji i lakši proces uključivanja u otvorena javna savjetovanja u postupku donošenja akata javnih politika u skladu sa važećim propisom.</p> <p>E-peticija, kao besplatni onlajn alat za stvaranje i potpisivanje peticija, te njihovu isporuku donosiocima odluka, dodatna je mogućnost za predlaganje rješenja boljih za funkcionisanje zajednice ili njenih posebnih dijelova.</p> <p>Standardizovani portali JLS doprinijeće približavanju i koherentnosti online pristupa opština, što standard čini</p>

	<p>prepoznatljivim i podiže kvalitet komunikacije u smjeru prema javnosti, te u funkcionalnom smislu otvaraju dodatne kanale za povratne informacije o različitim aspektima politika i uslovima pružanja usluga.</p> <p>Mjerenje zadovoljstva građana i privrednih subjekata uslugama koje pružaju uprava i javne službe, koristiće za optimizaciju postojećih procesa rada, odnosno pojednostavljenje postojećih upravnih i drugih procedura i administrativno rasterećenje građana i privrede.</p> <p>Prepoznavanje i prijavljivanje infrastrukturnih problema podstiče građansku odgovornost, utiče na očuvanje bezbjednosti, zaštitu životne sredine i posljedično na valorizaciju fizičkih uslova za rad i život.</p> <p>Uvođenje online usluge i kreiranje aplikacije „Uplaćuje li Vaš poslodavac doprinose?“ predstavlja potreban nivo kontrole i odgovornosti građana/zaposlenih nad zaštitom svojih prava.</p>
<p>Zašto je obaveza relevantna u odnosu na OGP vrijednosti?</p>	<p>Obaveza (sa pratećim aktivnostima) je u potpunosti kompatibilna sa principima transparentnosti i učešća javnosti, jer nosi konkretne praktične posljedice, po svakodnevni život običnih građana i njihova zakonom osigurana prava.</p>
<p>Dodatne informacije</p>	<p>Kompatibilnost sa ciljevima održivog razvoja</p> <p>Reference za Cilj 16: ‘Mir, pravda i snažne institucije’</p> <p>16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima</p> <p>16.7 - Obezbijediti odgovarajuće, inkluzivno, participativno i reprezentativno donošenje odluka na svim nivoima</p> <p>Mjere koje će biti preduzete u okviru propisane obaveze će doprinjeti jačanju procesa donošenja odluka od strane kreatora politika, na osnovu konsultacija sa građanima, civilnim sektorom, privredom, akademskom zajednicom i drugim zainteresovanim stranama.</p> <p>Ispunjavanje ove obaveze kompatibilno je sa strateškim pravcima Vlade definisanim <i>Strategijom reforme javne uprave 2018-2020.</i> i <i>Strategije unaprjeđenja podsticajnog okruženja za djelovanje NVO 2018-2020 i Akcionog plana, te aktivnostima</i> DEU projekta „Tehnička podrška razvoju institucionalnih mehanizama za saradnju između organa državne uprave i organizacija civilnog društva u Crnoj Gori” u vezi sa komponentom jačanja legislativnog i institucionalnog okvira za sprovođenje javnih konsultacija.</p>

BUDŽET	88 150 €	
Aktivnosti sa povjerljivim rezultatom i datumom realizacije	Datum početka:	Datum završetka:
<p>2.1. Servis "E-participacija" (MJU) - 20 000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> -objavljeno minimum 30 Javnih poziva za konsultovanje zainteresovane javnosti, godišnje -objavljeno minimum 30 Javnih poziva za javnu raspravu o nacrtima zakona, godišnje -dostavljeno minimum 100 komentara od strane zainteresovane javnosti u 2019. godini putem servisa -objavljeno minimum 50 javnih poziva za učešće predstavnika NVO u radnim grupama -izrađen godišnji izvještaj o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija za 2019. Godinu, sa preporukama i ocjenama u skladu sa nalazima Izvještaja 	Novembar 2018.	Decembar 2019.
<p>2.2. Servis E- peticije (MJU i GSV) – 30 000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - proširenje platforme na jedinice lokalne samouprave i tehničko unapređenje servisa kao i stvaranje drugih preduslova za njegovo unapređenje -uveden servis na lokalnom nivou 	Novembar 2018.	Decembar 2019.
<p>2.3. Standardizacija internet portala jedinica lokalne samouprave (MJU i ZOČG) 1 150 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena uputstva - standardizovane Smjernice za internet prezentacije lokalnih samouprava -organizovana obuka za implementaciju Smjernica za internet prezentacije lokalnih samouprava -praćenje primjene Smjernica za internet prezentacije lokalnih samouprava, u skladu sa 	Januar 2019.	Jun 2019.

preporukama za minimum standarda u odnosu na sadržaj portala JLS (objavljene informacije, dostupne usluge, baze podataka, budžet opština i dr.)		
<p>2.4. Mjerenje zadovoljstva građana na samom mjestu pružanja usluga i analiza, uz upotrebu odgovarajućih alata – 2 000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - mapirane 4 institucije u kojima će se u toku 2019. uspostaviti sistem mjerenja zadovoljstva korisnika - za 30% od usluga koje se pružaju u svakoj od tih institucija uspostavljen sistem mjerenja zadovoljstva korisnika - prezentacija rezultata istraživanja i preporuka 	Decembar 2018	Kontinuirano tokom 2019
<p>2.5. Obezbeđivanje sistema participacije građana u procesu identifikacije i rješavanja infrastrukturnih problema i na lokalnom i na centralnom nivou (MJU, JLS, NVO) - 15 000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvijen online sistem na osnovu kojeg građani mogu prijaviti infrastrukturni problem/nedostatak ili pokrenuti inicijativu - Za 20% više prijava građana - 80% procesuiranih inicijativa 	Mart 2019	Jun 2019
<p>2.6. Uspostavljanje online aplikacije "Uplaćuje li vaš poslodavac doprinose?" i servisa Online provjere obrasca M4 (Poreska uprava, Fond PIO) – 20 000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - servis dostupan na elektronskom portalu i internet stranicama Poreske uprave i Fonda PIO - priprema statističkih podataka o korišćenju usluga i objavljivanje istih u godišnjem izvještaju o radu Poreske uprave 	Januar 2019	Avgust 2020

Informacije o aktivnostima		
Ime odgovorne osobe iz institucije koja je nosilac aktivnosti		Mirjana Begović, Marija Janković, Ministarstvo javne uprave
Zvanje, Sektor		Direktorat za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost Direktorat za dobru upravu i saradnju sa NVO
Elektronska pošta i telefon		mirjana.begovic@mju.gov.me marija.jankovic@mju.gov.me
Ostali učesnici	Uprava	
	Organizacije civilnog sektora, privatni sektor,	

PRISTUP INFORMACIJAMA- OTVORENOST ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

3. Proaktivna objava informacija	
Datum početka i završetka obaveze: januar 2019 – avgust 2020	
Naziv odgovorne institucije	Ministarstva Generalni sekretarijat Vlade Drugi organi državne uprave
Opis obaveze	
Problem kojim se obaveza bavi	<p>Nepostojanje targetiranih, sistematizovanih i upotrebljivih podataka na portalu otvorenih podataka koji bi omogućili početnicima u biznisu pristup informacijama i podacima koje bi koristili u cilju pokretanja biznisa i jačanja tržišne pozicije.</p> <p>Integritet predstavlja zakonito, nezavisno, nepristrasno, odgovorno i transparentno vršenje poslova kojim javni funkcioneri i drugi zaposleni u organu vlasti čuvaju svoj ugled i ugled organa vlasti. NVO Centar za demokratsku tranziciju, je u prethodnih 10tak godina razvijala indeks otvorenosti institucija izvršne, zakonodavne i sudske vlasti, kao i index otvorenosti lokalnih samouprava. Dobijeni podaci pokazuju da je izvršna vlast u Crnoj Gori godinama bila lider otvorenosti u regionu na nivou Vlade, ministarstava i ostalih organa državne uprave. Međutim, u prethodnom periodu je došlo do stagnacije i nazadovanja u pojedinim djelovima otvorenosti.</p> <p>Ne postoji sistemsko praćenje primjene <i>Smjernica za kreiranje elektronskih dokumenata u skladu sa standardima e-pristupačnosti</i>, koje je Ministarstvo javne uprave izradilo u saradnji sa Savezom slijepih Crne</p>

	<p>Gore, a u skladu sa strateškim opredjeljenjem Vlade iz oblasti zaštite lica sa invaliditetom. Sa druge strane, pristupačnost formata za osobe sa invaliditetom je i dalje ograničena, a time i njihov pristup upravnim uslugama.</p>
<p>Obaveza</p>	<p>Obaveza podrazumijeva kreiranje većeg broja objavljenih otvorenih podataka u pravcu unaprjeđenja unutar-sektorske i međusektorske komunikacije, a pogotovo u odnosu na potpuniju informisanost javnosti u različitim oblastima od javnog interesa.</p> <p>Potrebno je organizovati ispitivanje početnika u biznisu o vrsti i strukturi podataka koji bi trebalo da se nađu na portalu otvorenih podataka, a koji bi im omogućili brže i jednostavnije pokretanje biznisa, stvaranje dodatne vrijednosti na tržištu i razmjenu podataka sa drugim zainteresovanim stranama. Kreirati posebnu rubriku na portalu namjenjenu start-up-ovima kao glavnim generatorima budućeg ekonomskog razvoja i jačanja sektora mikro, malih i srednjih preduzeća.</p> <p>Obaveza podrazumijeva donošenje izmjena i dopuna <i>Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave</i>, kako bi se bliže definisali kriterijumi/standardi kojima bi se uspostavila ujednačena otvorenost izvršne vlasti na horizontalnom i vertikalnom nivou u odnosu na: redovno i jednoobrazno ažuriranje i objavu podataka u open data formatu, unaprjeđenje budžetske transparentnosti, razumljivosti i dostupnosti istog građanima.</p> <p>Integritet javne uprave i povjerenja građana u rad institucija, biće osnaženi i kroz pripremu i objavljivanje elektronski čitljivih materijala Vlade.</p> <p>Pristupačan sadržaj na internet prezentacijama državnih institucija, odnosno elektronskih servisa koje pružaju i elektronskih dokumenata koja se nalaze na internetu predstavlja važan korak ka digitalnoj jednakosti.</p> <p>Analiza normativnog okvira u oblasti slobodnog pristupa informacijama, koja će sadržati smjernice za regulativna i implementacijska poboljšanja u pravcu kojih će se, kasnije, pripremiti izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama.</p>

<p>Kako će obaveza dorinijeti rješavanju problema</p>	<p>Prikupljanjem, kategorizacijom i distribucijom otvorenih podataka javnog sektora putem jedinstvenog i centralnog mjesta obezbeđuje se viši nivo javnosti rada, a građanima i privredi nove mogućnosti da od podataka stvore neku novu vrijednost- kroz otvaranje podataka, država podstiče razvoj kreativnog biznisa i ekonomije znanja, ali i dobija povratne informacije, koje mogu da se iskoriste za poboljšanje kvaliteta podataka.</p> <p>Dostupnost relevantnih podataka za start up biznis početnike na jednom mjestu, predstavlja važan resurs za nove preduzetnike, ali i one koji zapošljavanje traže kroz veću samostalnost i inovacije. Takva baza podataka je neophodna za rješavanje navedenog problema i zdrava osnova za sprovođenje daljih mjera u cilju podsticanja i promocije start up biznis prilika.</p> <p>Normiranje pitanja koja utiču na transparentnost rada Vlade i organa državne uprave doprinijeće povećanju integriteta javne uprave, a dosljedna primjena istog je adekvatan odgovor na potrebe zainteresovanih subjekata, odnosno građana kao krajnjih korisnika- da se na sistemski način objavljuju podaci od opšteg interesa unificiranjem prakse i standarda za sve organe javne uprave. Dostupnost elektronski čitljivih materijala Vlade dodatan su indikator otvorenosti Vlade.</p> <p>Pravo na pristup informacijama u posjedu organa vlasti veoma bitan segment demokratskog društva. Građani trebaju biti dobro i pravovremeno informisani o pitanjima važnim za njihov život i okruženje i učestvovati u donošenju odluka. Puna primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama, ogleda se i u njegovoj kontrolnoj funkciji, jer građani i drugi subjekti mogu ostvariti neposredni uvid u rad organa vlasti i nosilaca javnih funkcija, što je jedan od instrumenata za sprječavanje lošeg poslovanja, postupanja, zloupotrebe ovlašćenja i korupcije.</p>
<p>Zašto je obaveza relevantna u odnosu na OGP vrijednosti?</p>	<p>Realizacija ove obaveze predstavlja još jedan pokazatelj primjene principa transparentnosti u odnosu na objavljivanje više kvalitetnih i lako dostupnih informacija za građane, prije svega njihove informisanosti kao osnovnog uslova i oblika za učešće građana u kreiranju javnih politika i pratećih faza tog ciklusa.</p>

	<p>Takođe, propisivanje norme uključuje u adekvatnoj mjeri princip javne odgovornosti za sve one koji su obavezi da je primijene.</p> <p>Obaveza je relevantna u odnosu na transparentnost i odgovornost organa državne uprave, te unaprjeđenja primjene ustavno garantovanog prava na pristup informacijama.</p>		
Dodatne informacije	<p>Kompatibilnost sa ciljevima održivog razvoja Reference za Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije':</p> <p>16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima 16.10 - Osigurati javni pristup informacijama i zaštititi osnovne slobode, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima.</p> <p>Mjere koje će biti preduzete u okviru propisane obaveze će doprinjeti poboljšanju pristupa i korištenja javnih informacija i podataka, a u cilju povećanja transparentnosti i odgovornosti organa javne uprave.</p>		
BUDŽET	49 500 €		
Aktivnosti sa povjerljivim rezultatom i datumom realizacije		Datum početka:	Datum završetka:
3.1 Izmjene i dopune Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave - Izmjenama i dopunama uredbe definisana su pravila za ostvarivanje otvorenosti Vlade, ministarstava i drugih organa državne uprave		Novembar 2018	Januar 2019

<p>3.2 Veće korišćenje portala otvorenih podataka www.data.gov.me</p> <ul style="list-style-type: none"> - povećanje broja skupova podataka iz oblasti javne bezbjednosti, obrazovanja, poljoprivrede, pomorstva, rada i socijalnog staranja, saobraćaja, uprave, zdravlja, životne sredine, za 30% u odnosu na skupove podataka objavljene u oktobru 2018. godine (29) - povećanje broja tema za objavljivanje skupova podataka podataka - 5 novih tema - Analizirane mogućnosti i sprovedene aktivnosti za povećanje relevantnih open-data rangova poput OD Barometer (World Wide Web Foundation), Open Data Index (OKF), OURData Index (OECD) i ODIN (Open Data Watch) 	<p>Januar 2019</p>	<p>Avgust 2020</p>
<p>3.3 Upotreba otvorenih podataka u cilju podrške start-up biznisima – 20 000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizovan javni događaj (hakaton) (cilj događaja: kreirati zajednički feedback korisnika na konceptualni dizajn portala, izraditi prototipe za unapređenje mehanizama pretrage, naprednih funkcionalnosti i korisničkog iskustva na portalu data.gov.me) – 30 učesnika - sprovedeno ispitivanje početnika u biznisu o vrsti i strukturi podataka koji bi trebalo da se nađu na portalu otvorenih podataka - kreiranje baze podataka na portalu www.data.gov.me - kreirani mehanizmi podrške i mentorstva za start-up biznise bazirane na high-value setovima (na osnovu gore navedenih ispitivanja) 	<p>Mart 2019</p>	<p>Jul 2019</p>
<p>3.4 Razvoj online platforme za podršku MSP (Ministarstvo ekonomije)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uspostavljena platforma za strukturirano dobijanje informacija o podsticajima i grantovima za razvoj MSP 	<p>Januar 2019</p>	<p>Jun 2020</p>

<p>3.5 Obezbijediti objavljivanje elektronski čitljivih materijala sa sjednice Vlade (GSV i MJU) – 4 500 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrađena Upustva o kreiranju elektronski čitljivih materijala - sprovedene edukacije službenika o kreiranju elektronski čitljivih materijala 	<p>Januar 2019</p>	<p>Decembar 2019</p>
<p>3.6 Monitoring primjene Smjernica za kreiranje elektronskih dokumenata u skladu sa standardima e-pristupačnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrađen Izvještaj o primjeni Smjernica za 2019. godinu 	<p>Januar 2019</p>	<p>Decembar 2019</p>
<p>3.7 Izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama – 25 000 €</p> <ul style="list-style-type: none"> - izrada Analize normativnog okvira u oblasti slobodnog pristupa informacijama-smjernice za regulativna i implementacijska poboljšanja, kojima će se osnažiti legislativa u oblasti slobodnog pristupa informacijama i stvoriti bolji zakonodavni okvir za ostvarivanje ovog prava 	<p>Januar 2019</p>	<p>Decembar 2019</p>
<p>3.8 Izvještaj o sprovođenju Zakona o tajnosti podatka u poslednjih 3 godine (Direkcija za zaštitu tajnih podataka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostupno u izvještaju: Broj podataka kojima je istekla tajnost u zakonski propisanom roku, ukupno i po organima; Broj podataka čija je tajnost razmatrana u postupku preispitivanja tajnosti; Broj podataka kojima je smanjen stepen tajnosti u svakom od organa u kojima su formirane komisije za periodično ispitivanje tajnosti podataka; Broj tajnih podataka kojima je na predlog komisije ukinut stepen tajnosti, ukupno i po organima; Podaci o sprovođenju kaznenih odredbi, posebno spisak pravnih lica kažnjenih po osnovu svake tačke člana 82. 	<p>Januar 2019</p>	<p>Decembar 2019</p>

Informacije o aktivnostima	
Ime odgovorne osobe iz institucije koja je nosilac aktivnosti	Bojana Bajić, Aleksandra Masoničić, Marija Hajduković, Ministarstvo javne uprave
Zvanje, Sektor	Direktorat za državnu upravu Direktorat za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost Direktorat za dobru upravu i saradnju sa NVO
Elektronska pošta i telefon	bojana.bajic@mju.gov.me aleksandra.masonicic@mju.gov.me marija.hajdukovic@mju.gov.me
Ostali učesnici	Uprava
	Organizacije civilnog sektora, privatni sektor, radne grupe

EFIKASNIJE UPRAVLJANJE JAVNIM RESURSIMA

4. Efikasnija naplata administrativnih taksi	
Datum početka i završetka obaveze: januar 2019 - decembar 2019	
Naziv odgovorne institucije	Ministarstvo javne uprave Ministarstvo unutrašnjih poslova
Opis obaveze	
Problem kojim se obaveza bavi	<p>Administrativne i sudske takse predstavljaju značajan izvor fiskalnih prihoda za budžet Vlade Crne Gore i lokalnih samouprava. Sadašnji mehanizam naplate taksi ne pruža dovoljno garancija da će takse biti pravilno naplaćene te da će biti moguće obezbijediti provjerljivost njihove naplate.</p> <p>Ne postoji centralizovana nacionalna evidencija naplaćenih taksi koja bi organima državne uprave i lokalnih samouprava (ODU i LS) omogućila jednostavnu provjeru i verifikaciju naplate taksi. Građanima i privredi nije omogućeno da na jednom mjestu mogu imati evidencije o svim taksama koje su platili. Ne postoji mehanizam centralizovane nacionalne evidencije naplaćenih taksi što onemogućava statističku i druge obrade plaćenih taksi.</p> <p>Značajan procenat dokaza o plaćenim taksama prezentuje se organima koji rješavaju u upravnim i sudskim postupcima bez odgovarajućih formalnih elemenata (poziv na broj zaduženja itd.). Ne postoji sveobuhvatno i transparentno rješenje "poništanja" plaćene takse, odnosno izbjegavanja upotrebe takse u drugom, sličnom upravnom ili sudskom predmetu.</p>
Obaveza	Kreiranje Nacionalnog Sistema za Naplatu Administrativnih Taksi (NS-NAT) omogućava otklanjanje postojećih

	<p>problema naplate administrativnih i sudskih taksi uvođenjem centralnog mjesta za nadzor kao i plaćanje administrativnih naknada elektronskim novcem - putem platnih kartica komercijalnih banaka i elektronskog plaćanja.</p> <p>Osnovni ciljevi koje treba da zadovolji ovaj sistem su: omogućiti monitoring i laku provjerljivost svih transakcija vezanih za naplatu administrativnih i sudskih naknada; Smanjiti broj zloupotreba koje se javljaju u ovom dijelu platnog prometa; Omogućiti plaćanje elektronskim novcem, bez obzira ko snosi troškove provizije, davalac ili korisnik usluge.</p>
<p>Kako će obaveza dorinijeti rješavanju problema</p>	<p>Novo funkcionalno rješenje polazi od imperativa da se naplate sve takse u svim upravnim i sudskim postupcima i da se omogući jednostavna, dosljedna i logična kontrola naplaćenih taksi. Predlog se zasniva na uspostavljanju centralnog softverskog sistema i pripadajuće baze podataka koji bi sadržali informacije o svim uplaćenim taksama i bili u mogućnosti da, po potrebi, prezentuju iste.</p> <p>Prvi segment sistema predstavljaju POS terminali i pripadajuće softversko rješenje za njihovu podršku (Middleware platform, MP) koji omogućava plaćanja putem platnih kartica. Prvi segment sistema podrazumijeva dodatno i izradu posebnog softverskog modula za potrebe elektronskog plaćanja koji će se pozivati prilikom izbora opcije plaćanja usluge na web portalu za elektronske usluge.</p> <p>Drugi segment sistema predstavljaju centralni aplikativni sistem (CSAT) i centralna baza podataka za takse koja je instalirana na infrastrukturi Ministarstva javne uprave (MJU).</p> <p>Treći segment sistema predstavlja sistem komercijalne banke koja omogućava procesiranje transakcija i pruža usluge finansijske prirode.</p> <p>Potrebno je pripremiti dizajn sistema i tehničku specifikaciju (hardverskih i softverskih komponenti, CSAT softverska platforme) i nabaviti POS terminale.</p>

<p>Zašto je obaveza relevantna u odnosu na OGP vrijednosti?</p>	<p>Relevantnost ove obaveze ogleda se u postizanju transparentnosti i efikasnosti sistema naplate administrativnih taksi.</p>	
<p>Dodatne informacije</p>	<p>Kompatibilnost sa ciljevima održivog razvoja Reference za Cilj 16: ‘Mir, pravda i snažne institucije’:</p> <p>16.5 - Znatno smanjiti korupciju i podmićivanje u svim oblicima 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima</p> <p>Reference za Cilj 17: ‘Partnerstvo za cilj’</p> <p>17.1 - Jačati mobilizaciju domaćih resursa, uključujući međunarodnu podršku zemljama u razvoju, kako bi poboljšali domaće kapacitete za naplatu poreza i drugih prihoda</p> <p>Mjere koje će biti preduzete u okviru propisane obaveze će doprinjeti povećanju transparentnosti i odgovornosti organa javne uprave uvođenjem sistema centralizovane nacionalne evidencije naplate administrativnih taksi.</p>	
<p>BUDŽET</p>	<p>150 000 €</p>	
<p>Aktivnosti sa povjerljivim rezultatom i datumom realizacije</p>	<p>Datum početka:</p>	<p>Datum završetka:</p>
<p>4.1 Uspostavljanje Nacionalnog sistema za naplatu administrativnih taksi (MJU) – 150 000 €</p> <p>-urađen Idejni plan za izradu sistema -pripremljena tehnička specifikacija kompozitnih komponenti sistema u skladu sa Idejnim planom</p>	<p>Januar 2019</p>	<p>Decembar 2019</p>

-uspostavljen funkcionalni sistem za naplatu administrativnih taksi - broj korisnika (10)			
Informacije o aktivnostima			
Ime odgovorne osobe iz institucije koja je nosilac aktivnosti		Bojana Bajić, Mirjana Begović, Ministarstvo javne uprave	
Zvanje, Sektor		Direktorat za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost	
Elektronska pošta i telefon		bojana.bajic@mju.gov.me mirjana.begovic@mju.gov.me	
Ostali učesnici	Uprava		
	Organizacije civilnog sektora, privatni sektor, radne grupe		

5. Elektronsko preuzimanje rješenja o plaćanju poreza na nepokretnosti – Pilot projekat

Datum početka i završetka obaveze: **januar 2019 – avgust 2020**

Naziv odgovorne institucije

Ministarstvo finansija, Poreska uprava,
Lokalne samouprave – uprave lokalnih javnih prihoda

Opis obaveze

Problem kojim se obaveza bavi

Poslove utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na nepokretnosti vrši **organ lokalne uprave nadležan za poslove lokalnih javnih prihoda**. Porez na nepokretnosti utvrđuje se rješenjem ovog organa, do 30. aprila tekuće godine. Porez na nepokretnosti poreski obveznik plaća u dvije jednake rate, od kojih prva dopijeva 30. juna, a druga 31. oktobra godine za koju se porez utvrđuje. Jedinica lokalne samouprave dužna je da vodi vodi registar oporezivih nepokretnosti.

Organ državne uprave nadležan za nekretnine dužan je da podatke o svojini na nepokretnostima na dan 1. januara tekuće godine, koji se vode kod tog organa, nadležnom organu lokalne uprave dostavi do 31. januara tekuće godine.

Vlasnik nepokretnosti dužan je da, u roku od 30 dana, od dana sticanja nepokretnosti, nadležnom organu lokalne uprave podnese **poresku prijavu** za utvrđivanje poreza na nepokretnosti za tu godinu. Svi poreski obveznici su dužni da izmire poreska dugovanja u skladu sa zakonom i ispoštuju rokove za naplatu navedene u poreskim rješenjima.

Zakon o porezu na nepokretnosti i Zakon o poreskoj administraciji bliže ne razrađuju postupak dostavljanja rješenja o plaćanju poreza na nepokretnosti.

Rješenje za plaćanje poreza na nepokretnost treba da se uruči direktno, poštom, što često u praksi nije slučaj. Dešava se da se i do 20% rješenja uopšte ne uruči, iz različitih razloga: promjene adrese vlasnika, odnosno korisnika

	<p>nepokretnosti, promjene ulica i brojeva zgrada, smrti vlasnika, nesprovedenih ostavinskih postupaka i u tim slučajevima neposjedovanja podataka o nasljednicima. Međutim, kao razlog se navode i nepotpuni i/ili netačni podaci u vezi sa adresom i prebivalištem poreskih obveznika, koji se dobijaju od Uprave za nekretnine Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore (registar prebivališta).</p> <p>Na sajtu Poreske uprave postoji <i>Uputstvo za popunjavanje kreditnog naloga prilikom plaćanja poreza na promet nepokretnosti</i>, ali prije toga građanin treba da ima odgovarajuće rješenje.</p> <p>http://www.poreskauprava.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=269819&rType=2</p>
Obaveza	Kreiranje elektronskog pristupa bazi rješenja o porezu na nepokretnosti, koje posjeduje uprava lokalnih javnih prihoda, odnosno mogućnost preuzimanja navedenog rješenja.
Kako će obaveza dorinijeti rješavanju problema	<p>Polazi se od pretpostavke da postoji značajan broj poreskih obveznika, koji želi da izvrši tu svoju obavezu, ali na jednostavniji način, koji bi omogućio da elektronski pristupi bazi rješenja o porezima na nepokretnosti, pomoću svog identifikacionog broja (za sada JMBG, a može se uključiti i poziv na AOP), kao i da preuzmu svoje Rješenje i izvrši blagovremeno uplatu.</p> <p>Procjena je da bi se na ovaj način značajno povećala naplata javnih prihoda, a istovremeno bi i sami građani bili zadovoljniji načinom njenog izvršenja, i ne bi ulazili u eventualni postupak prinudne naplate poreske obaveze.</p>
Zašto je obaveza relevantna u odnosu na OGP vrijednosti?	Povećanje efikasnog pristupa javnim uslugama i povećanje naplate javnih prihoda.
Dodatne informacije	<p>Kompatibilnost sa ciljevima održivog razvoja</p> <p>Reference za Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije':</p> <p>16.5 - Znatno smanjiti korupciju i podmićivanje u svim oblicima</p>

	16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima		
	Reference za Cilj 17: 'Partnerstvo za cilj':		
	17.1 - Jačati mobilizaciju domaćih resursa, uključujući međunarodnu podršku zemljama u razvoju, kako bi poboljšali domaće kapacitete za naplatu poreza i drugih prihoda		
	Mjere koje će biti preduzete u okviru propisane obaveze će doprinjeti povećanju transparentnosti i odgovornosti organa javne uprave uvođenjem elektronskog pristupa bazi rješenja o porezima na nepokretnosti.		
BUDŽET	20 000 €		
Aktivnosti sa povjerljivim rezultatom i datumom realizacije		Datum početka:	Datum završetka:
5.1 Uspostavljanje elektronskog pristupa bazi Rješenja o porezu na nepokretnosti za tekuću godinu (Poreska uprava) – 20 000 € - Kreirana nova elektronska usluga na Portalu Poreske uprave - povećanje broja korisnika za 20% u odnosu na postojeće stanje		Januar 2019	Decembar 2019
Informacije o aktivnostima			
Ime odgovorne osobe iz institucije koja je nosilac aktivnosti		Goran Petrović, Ministarstvo finansija, Poreska uprava,	
Zvanje, Sektor			
Elektronska pošta i telefon		goran.petrovic@mju.gov.me	
Ostali učesnici	Uprava	Lokalne samouprave – uprave lokalnih javnih prihoda	
	Organizacije civilnog sektora, privatni sektor, radne grupe		

POVEĆANJE JAVNOG INTEGRITETA

6. Unapređenje antikorupcijskih politika	
Datum početka i završetka obaveze: januar 2019 – decembar 2019	
Naziv odgovorne institucije	Zajednica opština Ministarstvo finansija Poreska uprava Privredna komora
Opis obaveze	
Problem kojim se obaveza bavi	<p>Usled nedovoljne transparentnosti, građanima je otežano razumijevanje budžetskog procesa na lokalnom i nacionalnom nivou. Ovome dodatno doprinosi činjenica da se u ovom trenutku objavljuju samo godišnji budžeti i završni računi, što nepovoljno utiče na tri stupca javne odgovornosti budžeta: transparentnost, nadzor i učešće javnosti. Građanima nije bliska budžetska politika- način na koji se formira i troši budžet na nacionalnom i lokalnom nivou.</p> <p>Nedovoljna informisanost javnosti o zviždačima, pravnoj teoriji i praksi njihove zaštite i mogućih zloupotreba, ukazuje na potrebu daljih informativno - edukativnih aktivnosti koje će ovo pitanje približiti institucijama sistema, zaposlenima, zainteresovanim stranama i građanima.</p>
Obaveza	<p>U skladu sa POU principima, sistemi budžetske transparentnosti mogu biti značajan iskorak u otvaranju institucija i novog prostora za adekvatan oblik saradnje sa građanima.</p> <p>Otvoranje budžeta je poseban izazov u kontekstu učešća javnosti u kreiranju, primjeni i praćenju javnih politika. U odnosu na posljednje pomenutu fazu, od realizacije ove mjere se očekuje se da će na jednostavan način riješiti</p>

	<p>potrebu građana i užih ciljnih grupa da imaju neposredniji uvid u finansijsko poslovanje na opštinskom i državnom nivou. Na bazi istog, biće omogućena kontinuirana, a šira procjena i analiza efikasnosti i racionalnosti upravljanja javnim finansijama.</p> <p>Funkcionalan portal - lako pretraživ sa preglednom bazom podataka i kreiranim skupovima podataka koje pružaju uvid u uže dijelove budžeta, predstavlja atraktivan i komunikaciono efikasan kanal za informisanje o odlukama vezanih za ubiranje i raspodjelu sredstava.</p> <p>Izrada brošura o budžetima za građane i zviždačima je dio informativno- edukativnih aktivnosti koje jačaju svijest građana o fiskalnoj transparentnosti i odgovornosti pojedinaca, institucija i društva.</p>
<p>Kako će obaveza doprinijeti rješavanju problema</p>	<p>Obaveza će dati značajan doprinos većoj kredibilnosti budžeta. Na portalu "Otvoreni budžeti" biće dostupan jedinstven pregled finansija opština i državnog budžeta, u duhu transparentnog finansijskog upravljanja, uz vizualizaciju finansijskih izvještaja, predstavljanje dugova i obaveza prema tipovima i sl., kao i prostor za komentarisanje podataka. Na ovaj način građani i subjekti zainteresovani za oblast javnih finansija, imaće lako dostupnu i razumljivu bazu informacija, vizualizovanu putem infografika i kreiranjem različitih tipova podataka u skladu sa specifičnim djelovima budžeta, te specifikacijom njegove realizacije. Dodatno, format dostupnih podataka biće otvoren za dalje korišćenje.</p> <p>Promovisanje i edukacija o značaju zviždača u društvu, te zakonskih rješenja iz ugla komparativne prakse razvijenijih demokratskih zemalja, predstavlja korak ka rješavanju navedenog problema.</p>
<p>Zašto je obaveza relevantna u odnosu na OGP vrijednosti?</p>	<p>Realizacija ove obaveze je relevantna u odnosu na fiskalnu odgovornost, transparentnost, dostupnost informacija, učešće građana u praćenju trošenja lokalnih budžeta, na sistemski i funkcionalno održiv način, i praćenju rada institucija u skladu sa principima morala i odgovornosti.</p>

Dodatne informacije	Kompatibilnost sa ciljevima održivog razvoja Reference za Cilj 16: 'Mir, pravda i snažne institucije': 16.6 - Razviti efikasne, odgovorne i transparentne institucije na svim nivoima		
BUDŽET	19 500 €		
Aktivnosti sa povjerljivim rezultatom i datumom realizacije		Datum početka:	Datum završetka:
6.1. Vizualizacija nacionalnog budžeta i budžeta lokalnih samouprava – 10 000 € - Na godišnjem nivou ažurirati Vizuelizaciju budžeta Crne Gore http://budzet.sntcg.com/ -na internet prezentacijama jedinica lokalne samouprave napraviti vizuelni prikaz budžeta po ugledu na www.mojgrad.me		Januar 2019	Decembar 2019
6.2. Izrada brošure „Budžet za građane” – 5 000 € - Na osnovu modela koji će pripremiti Zajednica opština Crne Gore, lokalne samouprave da pripreme brošuru o budžetima lokalnih samouprava prilagošenu interesovanjima građana, koja će se koristiti tokom javnih rasprava i biti objavljena na internet prezentacijama jedinica lokalne samouprave		Januar 2019	Decembar 2019
6.3. Izrada komparativne analize/studije o zaštiti zviždača “Slučajevi		Januar 2019	Decembar 2019

zviždača'' – 4 500 €			
-izrađena studija sa preporukama za dalje unaprjeđenje pravnog okvira koji reguliše postupak podnošenja prijave zviždača, način rješavanja po istoj, postupak po zahtjevu za zaštitu zviždača i sl.			
Informacije o aktivnostima			
Ime odgovorne osobe iz institucije koja je nosilac aktivnosti		Igor Pavićević, Institut sertifikovanih računovođa, Mitar Bajčeta, Privredna komora Crne Gore	
Zvanje, Sektor			
Elektronska pošta i telefon		igor.pavicevic@isrcg.org	
Ostali učesnici	Uprava		
	Organizacije civilnog sektora, privatni sektor, radne grupe		

V MONITORING IMPLEMENTACIJE NACIONALNOG AKCIONOG PLANA

Implementaciju mjera iz NAP-a, radi ostvarenja zacrtanih ciljeva, pratiće Operativni tim Partnerstva za otvorenu upravu Crne Gore, koji je u saradnji sa zainteresovanim stranama izradio dokument. U okviru plana su za svaku aktivnost prepoznate odgovorne osobe i institucije koje će ujedno biti i kontakti za praćenje implementacije. Mjerenje ispunjavanja postavljenih ciljeva biće sprovedeno na osnovu indikatora koji su određeni po aktivnostima.

Objedinjavanje podataka i izvještavanje o stepenu implementacije NAP-a ka Vladi, sprovodiće Ministarstvo javne uprave, na godišnjem nivou.

Dodatno, u okviru inicijative POU postoji **Mehanizam nezavisnog izvještavanja** (IRM), kao ključno sredstvo pomoću kojeg sve zainteresovane strane mogu pratiti progres sprovođenja inicijative u zemljama učesnicama. IRM daje godišnje nezavisne izvještaje o napretku za svaku zemlju koja učestvuje u POU. Izveštaji o napretku daju procjenu rada Vlade u implementaciji akcionih planova POU-a i napretka u ispunjavanju principa otvorene Vlade, a izrađuju i tehničke preporuke za poboljšanje stanja. Ovi izvještaji imaju za cilj podsticanje dijaloga i promovisanje odgovornosti između Vlada članica i građana. Izveštaji će biti dostupni na sajtu inicijative (www.opengovpartnership.org) kao i na sajtu Partnerstva za otvorenu upravu Crne Gore (www.otvorenauprava.me). Pored objavljivanja izveštaja, IRM takođe objavljuje sve svoje podatke u formatu otvorenih podataka.

Ukupni troškovi implementacije aktivnosti iz plana iznose 827 150 eura, dok su sredstva za finansiranje obezbijeđena u Budžetu Crne Gore i IPA donacijama.